

Stockholm den 15 maj 2023

R-2023/0338

Till Justitiedepartementet

Ju2022/03798

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 15 februari 2023 beretts tillfälle att yttra sig över promemorian Digital ingivning av årsredovisningar.

Sammanfattning

Advokatsamfundet delar uppfattningen att fördelar i olika avseenden kan uppnås genom digital ingivning av årsredovisningar. Ett antal frågeställningar bör dock enligt Advokatsamfundet övervägas ytterligare. Bolagsverket bör vidare få i uppdrag att ta fram ett eget alternativt system för digital ingivning.

Advokatsamfundet är medvetet om de begränsningar som utredningsdirektiven inneburit för utredaren, men delar i sak de synpunkter som framförs av flera av utredningens experter i det särskilda yttrandet i promemorian.

Synpunkter

Genomförandet och kostnader

Ett införande av digital ingivning ligger enligt Advokatsamfundets uppfattning i tiden. Detta visar sig bl.a. genom att många aktiebolag redan frivilligt använder denna möjlighet. Det är dock viktigt att kravet att lämna årsredovisningar digitalt utformas på ett modernt och välövervägt sätt, med beaktande av kostnadsaspekter och med tydlig redovisning och fördelning av ansvar.



Förslaget innebär att de aktiebolag som berörs av lagändringen måste använda någon av de leverantörer som finns på marknaden och som har träffat avtal med eller kommer att träffa avtal med Bolagsverket. De berörda aktiebolagen måste antingen själva anskaffa den godkända programvaran eller anlita en konsult som har tillgång till den. Kostnaden kommer oavsett alternativt att vältras över på de enskilda aktiebolagen. Det är ett rimligt antagande att de flesta av de aktiebolag, som inte redan använder möjligheten till digital ingivning, är små och har svårigheter att bära ytterligare kostnader. En ytterligare konsekvens är att det i högre utsträckning inte längre kommer att vara möjligt för små och kanske ofta vilande aktiebolag att hantera sin redovisning själva, eftersom de tvingas att använda något av de båda redovisade alternativen.

Enligt Advokatsamfundet bör ett genomförande av förslaget ske, i stället för såsom föreslås i promemorian, genom att Bolagsverket får i uppdrag att ta fram programvara som kan ta emot och registrera digitalt ingivna årsredovisningar. Det är rimligt att ansvaret för och kostnaden för detta tas av den statliga myndighet som har att hantera mottagandet, granskningen och registreringen av årsredovisningar. Detta har även fördelen att programvaran kan integreras i Bolagsverkets existerande datamiljö, datasystem och granskningsprocess.

Advokatsamfundet anser att det är Bolagsverket som måste tilldelas huvudansvaret för att de årsredovisningar som registreras uppfyller de krav som uppställs. Detta bör förtydligas och har även betydelse för den nedan behandlade ansvarsfrågan.

Ansvarsfrågor

En positiv konsekvens av att använda programvara framtagen av Bolagsverket, är att en del av den osäkerheten som uppkommer ifråga om ansvar för felaktigheter undviks.

I promemorian överlämnas ansvarsfrågorna till rättstillämpningen. Det är av naturliga skäl ännu inte klart vilka felaktigheter som kan uppkomma vid införande av de nya reglerna, med därtill hörande programvara och processer. Det kan förväntas att de felaktigheter som uppkommer är hänförliga till programvaror, men även i handhavandet av dem. Många användare är inte förtrogna med datorer och komplex programvara och det är fråga om åtgärder som normalt endast utförs en gång per år. Ansvarsfördelningen måste klargöras. Detta underlättas genom en av Bolagsverket framtagen programvara.



Utredningen konstaterar att den som intygar att innehållet i avskriften (av årsredovisningen) stämmer överens med originalet, ansvarar för att så är fallet. Detta är rimligt, men tar inte hänsyn till datamediets särskilda förutsättningar. En fotokopia kan med lätthet identifieras som ett ”fotografi” av originalet, medan en jämförelse mellan ett original i pappersform eller digitalt på en bildskärm med det dokument som godkänns och registreras kan föranleda oavsiktliga misstag.

För att undvika osäkerhet rörande frågan om det är en kopia eller en avskrift som ges in, anser Advokatsamfundet att det bör klargöras i lagtexten vad som avses.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander